

COUNTRY PROFILE

ชื่อทางการ : ญี่ปุ่น (日本)

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ญี่ปุ่นตั้งอยู่ด้านฝั่งตะวันออกของทวีปเอเชีย หรือทางตอนเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิกทางด้านตะวันออกติดกับคาบสมุทรเกาหลีและสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีทะเลญี่ปุ่นกั้น ส่วนทิศเหนือ ติดกับประเทศรัสเซีย มีทะเลโอฮอตสค์เป็นเส้นแบ่งแดน หมู่เกาะญี่ปุ่นทอดตัวเป็นรูปโค้งเหมือนพระจันทร์เสี้ยว จากทางตอนเหนือที่ละติจูด 45 องศา 33 ลิปดาเหนือ มาทางใต้ที่ละติจูด 20 องศา 25 ลิปดาเหนือ โดยมีความยาวทั้งสิ้น 3,800 กิโลเมตร

พื้นที่ ประมาณ 377,835 ตารางกิโลเมตร¹ เป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 60 ของโลก (ขนาด 0.76 เท่าของไทย) ประกอบด้วยพื้นดิน 374,744 ตารางกิโลเมตร และผืนน้ำ 3,091 ตารางกิโลเมตร ส่วนพื้นที่ชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 29,751 กิโลเมตร

¹ CIA-The World Factbook – Japan (<http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/ja.html>)

ภูมิประเทศ เป็นประเทศหมู่เกาะประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อยประมาณ 3,900 เกาะ โดยมีเกาะใหญ่ที่สำคัญ 4 เกาะ คือ (1) ฮอกไกโด มีพื้นที่ 83,517 ตารางกิโลเมตร (2) ฮอนชู มีพื้นที่ 231,012 ตารางกิโลเมตร (3) ชิโกกุ มีพื้นที่ 18,800 ตารางกิโลเมตร และ (4) คิวชู มีพื้นที่ 44,379 ตารางกิโลเมตร โดยร้อยละ 71 ของพื้นที่ทั้งหมดของญี่ปุ่นเป็นภูเขาซึ่งไม่สามารถอาศัยหรือทำการเพาะปลูกได้ ในขณะที่มีพื้นที่ราบเพียงร้อยละ 25 ซึ่งใช้เป็นพื้นที่ทางการเกษตรได้เพียงร้อยละ 11 เท่านั้น ญี่ปุ่นมีภูเขาไฟมากประมาณ 1 ใน 10 ของทั้งโลก โดยมีภูเขาฟูจิเป็นภูเขาที่สูงที่สุดในประเทศ (3,776 เมตร) และเป็นภูเขาไฟที่สงบอยู่แต่ยังไม่ดับ และจากการที่ญี่ปุ่นอยู่ในเขตที่มีภูเขาไฟมาก และตั้งอยู่บนวงแหวนแห่งไฟแปซิฟิกซึ่งมีรอยเลื่อนต่างๆ มากมาย ทำให้มีแผ่นดินไหวเกิดขึ้นเสมอ

ภูมิอากาศ มี 4 ฤดูหลัก ดังนี้

ฤดูใบไม้ผลิ (มีนาคม-พฤษภาคม) : อากาศอบอุ่น

ฤดูร้อน (มิถุนายน-สิงหาคม) : อากาศร้อนชื้น โดยมีช่วงฤดูฝนสั้นๆ ประมาณ 1 เดือน ในช่วงต้นฤดู และร้อนจัดในช่วง สิงหาคม-กันยายน

ฤดูใบไม้ร่วง (ตุลาคม-พฤศจิกายน) : อากาศอบอุ่น โดยมีพายุไต้ฝุ่นมากในช่วงเดือนกันยายน

ฤดูหนาว (ธันวาคม-กุมภาพันธ์) : อากาศหนาว มีหิมะตกโดยเฉพาะทางภาคเหนือของประเทศและฝั่งทะเลญี่ปุ่น ส่วนทางใต้และฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก อากาศจะอบอุ่น

เขตของภูมิอากาศมี 6 เขต คือ

ฮอกไกโด : เหนือสุดของประเทศ มีสภาพอากาศที่หนาวเย็นตลอดทั้งปี

ทะเลญี่ปุ่น : ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลทางฟากตะวันตกของญี่ปุ่น ในช่วงฤดูหนาวมีหิมะตกมาก และในช่วงฤดูร้อนอากาศจะเย็นกว่าฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก

ที่สูงตอนกลาง : อุณหภูมิระหว่างฤดูและกลางวันกลางคืนมีความแตกต่างกันมาก

ทะเลเซะโตะ : มีอากาศชื้นตลอดทั้งปี

ชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก : ตั้งอยู่ชายฝั่งมหาสมุทรทางตะวันออกของประเทศ ในฤดูหนาวมีอากาศที่หนาวเย็นแต่ไม่ค่อยมีหิมะตก ในฤดูร้อนมีอากาศร้อนและชื้น

หมู่เกาะตะวันตกเฉียงใต้ : หมู่เกาะริวกิวมีอุณหภูมิทั้งเขตร้อน คืออุ่นในฤดูหนาวและร้อนในฤดูร้อน มีฝนตกมากและมีไต้ฝุ่นผ่านมาในช่วงเปลี่ยนฤดู

ฤดูฝนหลักเริ่มต้นขึ้นในต้นเดือนพฤษภาคมที่โอะกินะวะ และจึงค่อยๆ ไล่ขึ้นไปจนถึงฮอกไกโดในปลายเดือนกรกฎาคม บนเกาะฮอนชูฤดูฝนจะเริ่มในกลางเดือนของเดือนมิถุนายน มีระยะเวลาประมาณเดือนครึ่ง ส่วนอีกช่วงที่มีฝนตกคือช่วงเปลี่ยนฤดูระหว่างฤดูใบไม้ผลิเป็นฤดูร้อน และฤดูร้อนเป็นฤดูใบไม้ร่วง

เมืองหลวง กรุงโตเกียว (Tokyo) ซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากรพำนักอยู่มากที่สุดในประเทศ ประมาณ 12.58 ล้านคน²

เมืองสำคัญ โตเกียว โยโกฮามา โอซากา นาโกยา โกเบ ฟุคุโอกะ คาวาซากิ ฮิโรชิม่า

เมืองเศรษฐกิจสำคัญ / สินค้าสำคัญในแต่ละเมือง

เมืองหลวง	สินค้า/บริการ	เมืองท่า	สินค้า/บริการ	เมืองเศรษฐกิจสำคัญอื่นๆ	สินค้า/บริการ
โตเกียว	- เป็นที่ตั้งของหน่วยงานรัฐบาลกลาง ศูนย์กลางธุรกิจ การศึกษาระดับสูง และการสื่อสารโทรคมนาคมของประเทศ	โอซากา โยโกฮามา โกเบ	- สิ่งทอ เครื่องแต่งกาย - ส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ - ศูนย์กระจายสินค้า - ศูนย์กระจายสินค้า	เขตชูบุ เขตคิวชู เขตฮอกไกโด และโตโฮกุ	- ฐานการผลิตอุตสาหกรรมหนัก เช่น รถยนต์ เหล็ก และศูนย์กลางเทคโนโลยี - ฐานการผลิต Semiconductor เหล็กกล้า ยานยนต์ การต่อเรือ และการวิจัยและพัฒนาในด้าน Nuclear fusion, Robotics, และ Ceramic materials - ฐานการเกษตรสำคัญ เช่น น้ำตาลจากหัวบีต ผลิตภัณฑ์จากนมและข้าว การประมง

เวลาท้องถิ่น GMT + 7 (เร็วกว่าประเทศไทย 2 ชั่วโมง)

ทรัพยากรธรรมชาติ ที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ แร่ธาตุ (เช่น ทองคำ เงิน ตะกั่ว ทองแดง ซีเมนต์) ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน และพลังงานจากน้ำ (Hydropower) เป็นต้น

ระบบคมนาคม

ทางน้ำ มีท่าเรือสำคัญที่บริการด้านการเดินเรือรวมทั้งสิ้น 21 แห่ง กระจายอยู่ตามเมืองต่างๆ ทั่วประเทศ และมีหน่วยงานด้านศุลกากรประจำอยู่ ท่าเรือที่สำคัญ คือ Tokyo, Yokohama, Chiba, Kawasaki, Nagoya, Osaka, Kobe และ Kita Kyushu

ทางบก ทางหลวงสายสำคัญ

² “Statistical Handbook of Japan” by Statistics Bureau, Japan

- National Express Way 4,869.4 กิโลเมตร

- National Way 47,000 กิโลเมตร

ทางรถไฟ ระยะทางของรถไฟทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 26,973.8 กิโลเมตร

ทางอากาศ มีท่าอากาศยานนานาชาติทั่วประเทศ 15 แห่ง ที่สำคัญ คือ ท่าอากาศยาน Narita (Tokyo), Nagoya, Fukuoka, Sendai, Sapporo และ Osaka รวมทั้งมีท่าอากาศยานภายในประเทศจำนวน 32 แห่ง

Flight Time Table

From Bangkok (Suvarnabhumi Airport)

	<i>Day</i>	<i>Departure</i>	<i>Arrival</i>	<i>Flight</i>	<i>Via</i>
To FUKUOKA	Daily	01:00	08:00	TG 648	Nonstop
	Daily	00:10	10:25	TG 644/ TG 6042	NGO
	Daily	23:59	14:05+1	TG 672/ TG 6906	KIX
To OSAKA	Daily	09:10	19:00	TG 620	1
	Daily	23:00	06:10+1	TG 622	Nonstop
	Daily	23:55	07:05+1	TG 6934	Nonstop
	Daily	23:59	07:10+1	TG 672	Nonstop
To TOKYO	Daily	08:20	16:00	TG 676	Nonstop
	Daily	08:40	16:20	TG 6004	Nonstop
	Daily	22:35	06:15+1	TG 640	Nonstop
	Daily	23:50	07:30+1	TG 642	Nonstop
	Daily	23:55	07:35+1	TG 6002	Nonstop
	Daily	01:00	11:30	TG 648/ TG 6028	FUK
	Daily	09:10	22:30	TG 620/ TG 6034	KIX
	Daily	23:59	11:05+1	TG 672/ TG 6032	KIX
	Daily	00:10	07:30	TG 644	Nonstop
To SENDAI	Daily	00:10	11:05	TG 644/ TG 6048	NGO
	Daily	01:00	12:10	TG 648/ TG 6056	FUK
To SAPPORO	Daily	00:10	10:40	TG 644/ TG 6914	NGO
	Daily	01:00	13:05	TG 648/ TG 6926	FUK
	Daily	08:20	19:45	TG 676/ TG 6044	NRT
	Daily	23:00	09:50+1	TG 622/ TG 6047	KIX

From FUKUOKA

	<i>Day</i>	<i>Departure</i>	<i>Arrival</i>	<i>Flight</i>	<i>Via</i>
To BANGKOK	Daily	11:45	15:35	TG 649	Nonstop
	Daily	07:05	15:40	TG 6905/ TG 623	KIX
	Daily	08:00	15:15	TG 6043/ TG 645	NGO

From OSAKA

	<i>Day</i>	<i>Departure</i>	<i>Arrival</i>	<i>Flight</i>	<i>Via</i>
To BANGKOK	Daily	01:25	05:55	TG 673	Nonstop
	Daily	10:00	16:35	TG 621	1
	Daily	11:10	15:40	TG 623	Nonstop
	Daily	18:15	22:35	TG 6935	Nonstop

From TOKYO

	<i>Day</i>	<i>Departure</i>	<i>Arrival</i>	<i>Flight</i>	<i>Via</i>
To BANGKOK	Daily	09:45	14:45	TG 643	Nonstop
	Daily	10:45	15:45	TG 641	Nonstop
	Daily	10:50	16:05	TG 6003	Nonstop
	Daily	17:15	22:15	TG 677	Nonstop
	Daily	17:30	22:50	TG 6005	Nonstop
	Daily	07:25	15:40	TG 6033/ TG 623	KIX
	Daily	07:30	15:35	TG 6029/ TG 649	FUK
	Daily	11:55	22:35	TG 6037/ TG 6935	KIX
Daily	21:40	05:55+1	TG 6035/ TG 673	KIX	

From NAGOYA

	<i>Day</i>	<i>Departure</i>	<i>Arrival</i>	<i>Flight</i>	<i>Via</i>
To BANGKOK	Daily	10:30	15:15	TG 645	Nonstop
	Daily	14:45	19:20	TG 6945	Nonstop

From SENDAI

	<i>Day</i>	<i>Departure</i>	<i>Arrival</i>	<i>Flight</i>	<i>Via</i>
To BANGKOK	Daily	08:00	15:15	TG 6049/ TG 645	NGO

From SAPPORO

	<i>Day</i>	<i>Departure</i>	<i>Arrival</i>	<i>Flight</i>	<i>Via</i>
To BANGKOK	Daily	07:45	15:45	TG 6045/ TG 641	NRT
	Daily	07:50	19:20	TG 6039/ TG 6945	NGO
	Daily	19:00	05:55+1	TG 6046/ TG 673	KIX

หมายเหตุ: +1 (Arrival Next Day)

1.2 ประชาชน

จำนวนประชากร ประมาณ 127.3 ล้านคน (2551³) คิดเป็นร้อยละ 2 ของประชากรโลก เป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดเป็นอันดับ 10 ของโลก ความหนาแน่นของประชากรมากเป็นอันดับ 5 ของโลก เท่ากับประมาณ 343 คน ต่อตารางกิโลเมตร

อัตราการขยายตัวของประชากร คือ -0.139 %⁴

เชื้อชาติ ญี่ปุ่น 99% อื่นๆ 1%⁵ ในทางประวัติศาสตร์เชื่อกันว่าโดยทั่วไป บรรพบุรุษของชาวญี่ปุ่น ได้แก่ กลุ่มเผ่าพันธุ์หนึ่งที่เรียกในปัจจุบันว่า เผ่าพันธุ์ยามาโตะ ผสมกับคนที่อพยพมาจากแผ่นดินใหญ่ ได้แก่ จีนและเกาหลี ปัจจุบันคนต่างชาติกลุ่มใหญ่ที่อยู่ในญี่ปุ่น ได้แก่ ชาวเกาหลีและชาวจีน รวมทั้งเผ่าไอนุ ทั้งนี้ ญี่ปุ่นไม่ถือว่าประเทศของตนมีชนกลุ่มน้อย

ศาสนา ศาสนาใหญ่ๆ มี 2 ศาสนา คือ ศาสนาพุทธและชินโต (ร้อยละ 84) นอกจากนั้น ได้แก่ ศาสนาคริสต์และลัทธิขงจื้อ

³ Economist Intelligence Unit (EIU), 2009

⁴ Source: CIA World Factbook, 2009

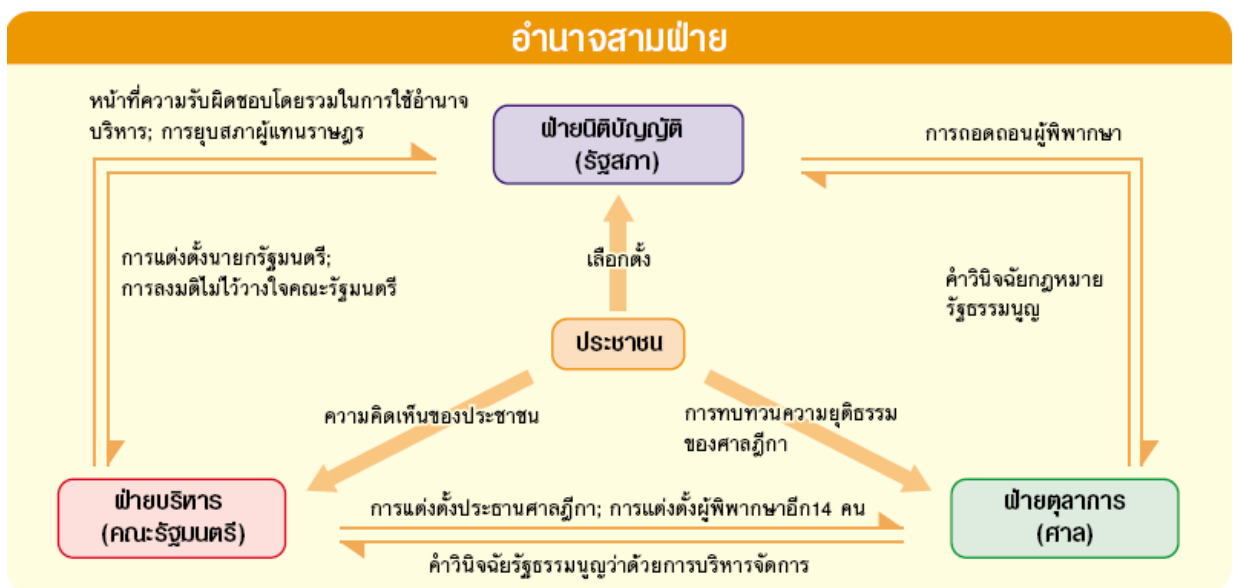
⁵ Thai Embassy in Japan (<http://www.thaiembassy.jp/TJcommunity-t/aboutJP.htm>)

ภาษา	ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาราชการ
โครงสร้างอายุ	ญี่ปุ่นเป็นสังคมคนสูงอายุ (Aging society) เป็นประชากรสูงอายุ (อายุ 65 ปีขึ้นไป) จำนวน 26.82 ล้านคน หรือเท่ากับร้อยละ 21 ของประชากรทั้งหมด 0-14 ปี: 13.7% (ชาย 8,926,439/ หญิง 8,460,629) 15-64 ปี: 64.7% (ชาย 41,513,061/ หญิง 40,894,057) 65 ปีขึ้นไป: 21.6% (ชาย 11,643,845/ หญิง 15,850,388) (ข้อมูล ปี 2551)
สัดส่วนประชากร	แรกเกิด: 1.06 ชาย / หญิง น้อยกว่า 15 ปี: 1.055 ชาย / หญิง 15-64 ปี: 1.014 ชาย/ หญิง 65 ปีขึ้นไป: 0.732 ชาย / หญิง ประชากรทั้งหมด: 0.95 ชาย / หญิง (ข้อมูล ปี 2549)
การศึกษา	ภาคบังคับ 9 ปี (ประถมศึกษา 6 ปี และมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี)
อัตราการรู้หนังสือ	ร้อยละ 99.9

1.3 รัฐบาล

วันชาติ	23 ธันวาคม ของทุกปี
ประเภทของรัฐบาล	ระบอบเสรีประชาธิปไตย โดยมีรัฐสภาเป็นสถาบันสูงสุดของรัฐ และมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล (นายกรัฐมนตรีได้รับเลือกจากสมาชิกรัฐสภา) นอกจากนี้ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้มีการบัญญัติไว้ว่าสมเด็จพระจักรพรรดิทรงเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ มิใช่องค์ประมุขและไม่มีอำนาจในการบริหารประเทศ
การแบ่งส่วนบริหาร	ญี่ปุ่นแบ่งเขตการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 47 จังหวัด (Prefecture) ซึ่งรวมกรุงโตเกียว (Tokyo Metropolis) ด้วย การปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดแยกออกเป็น นคร เมือง และหมู่บ้าน ยกเว้นกรุงโตเกียวที่มีเขตการปกครอง เฉพาะใน ส่วนใจกลาง 23 เขต นอกเหนือไปจากเขตชานกรุง ซึ่งประกอบด้วย 27 นคร 5 เมือง และ 8 หมู่บ้าน รัฐบาลญี่ปุ่นได้พยายามกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรีของนครขนาดใหญ่ ของเมืองและของหมู่บ้าน ตลอดจนสมาชิกสภาส่วนท้องถิ่นทุกระดับมาจากการเลือกตั้ง
รัฐธรรมนูญ	ประกาศใช้เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2490 (ค.ศ. 1947)
ระบบการเมือง	ระบบการเมืองของญี่ปุ่น ยึดหลักการแยกอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และ อำนาจตุลาการออกจากกัน

- อำนาจบริหาร** กลุ่มบุคคลที่มีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ คือ คณะรัฐมนตรี ซึ่งจัดตั้งโดยนายกรัฐมนตรี ให้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้กฎหมายในการบริหาร การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ และร่างพระราชบัญญัติอื่นๆ และการรายงานทั้งเรื่องภายในและภายนอกประเทศ ต่อสภาไดเอท รัฐมนตรีมีหน้าที่บังคับบัญชา และควบคุมดูแลกระทรวงต่างๆ ทั้ง 12 กระทรวง
- อำนาจตุลาการ** ประกอบด้วย ศาลฎีกา และศาลล่าง ซึ่งแบ่งออกเป็นศาลภาค มีทั้งหมด 8 แห่งศาลจังหวัด มีทั้งหมด 50 แห่ง ศาลแขวง มีทั้งหมด 575 แห่ง และศาลครอบครัว การดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับประชาชน และการพิจารณาคดีตามกฎหมายอื่นๆ เป็นหน้าที่ของข้าราชการอัยการ ซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับของอธิบดีกรมอัยการ
- รัฐสภา** เรียกว่า “สภาไดเอท” ซึ่งเป็นสภาสูงสุดในการบริหารประเทศ และทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนญี่ปุ่นทั้งหมด ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎร (House of Representatives) หรือสภาล่าง ซึ่งมีสมาชิก 480 คน มาจากการเลือกตั้งทั่วประเทศมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี ยกเว้นในกรณีที่มีการยุบสภาไดเอทก่อนหมดวาระ และวุฒิสภา (House of Councillors) หรือสภาสูง ซึ่งมีสมาชิก 242 คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 6 ปี โดยจะมีการเลือกตั้งจำนวนครึ่งหนึ่ง สลับกันไปทุก 3 ปี อำนาจหลักของสภาไดเอท คือ การออกเสียงลงคะแนนร่างพระราชบัญญัติต่างๆ มีอำนาจในการเสนอชื่อนายกรัฐมนตรี หรือลงคะแนนไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรี

- ประธานสภาผู้แทนราษฎร (Speaker of the House of Representatives)
 นายโยเฮ โคโนะ (Yohei KONO, ณ วันที่ 4 กันยายน 2550)

- ประธานวุฒิสภา (President of the House of Councillors)

นายซัทสึกิ เอดะ (Satsuki Eda, ณ วันที่ 27 สิงหาคม 2550)

ระบบการเลือกของทั้ง 2 สภา เป็นการผสมผสานระหว่างระบบแบ่งเขต (District) จาก 47 จังหวัดของญี่ปุ่น กับระบบสัดส่วน (Proportional representation) จากเขตเลือกตั้ง 11 เขต

การเลือกตั้ง สภาผู้แทนราษฎรมีการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2552 และวุฒิสภามีการเลือกตั้งครั้งล่าสุด ไปเมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2550 โดยจะมีการเลือกตั้งสมาชิกครั้งหนึ่งในทุก 3 ปี (ครั้งต่อไปจะมีขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2553)

ประมุข สมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ (His Majesty Emperor AKIHITO) เสด็จฯ ขึ้นครองราชย์ในปี 2532 เป็นจักรพรรดิองค์ที่ 125 ในราชวงศ์ ใช้ชื่อรัชสมัยว่า เฮเซอิ (Heisei) จักรพรรดิของญี่ปุ่นสืบเชื้อสายมาจากจักรพรรดิ Jimmu เมื่อ 660 ปีก่อนคริสตกาล

นายกรัฐมนตรี นายยูคิโอะ ฮาโตยามา (Yukio HATOYAMA) ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกฯ ญี่ปุ่น คนที่ 60 เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2552 (รัฐบาลพรรคประชาธิปไตยแห่งญี่ปุ่น: ดีพีเจ) และเริ่มดำรงตำแหน่งในวันที่ 16 กันยายน 2552

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม

นายมาซาฮิโกะ นาโอชิมะ (Masayuki NAOSHIMA) (พรรคประชาธิปไตยแห่งญี่ปุ่น: ดีพีเจ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

นายคัตซึยา โอคาเดะ (Katsuya OKADA) (พรรคประชาธิปไตยแห่งญี่ปุ่น: ดีพีเจ)

1.4 การเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ (ที่มีบทบาทต่อนโยบายระหว่างประเทศ)

AfDB, APEC, APT, ARF, AsDB, ASEAN (dialogue partner), Australia Group, BIS, CE (observer), CERN (observer), CP, EAS, EBRD, FAO, G-5, G-7, G-8, G-10, IADB, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITU, ITUC, LAIA, MIGA, NEA, NSG, OAS (observer), OECD, OPCW, OSCE (partner), Paris Club, PCA, PIF (partner), SAARC (observer), SECI (observer), UN, UN Security Council (temporary), UNCTAD, UNDOF, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNITAR, UNMOVIC, UNRWA, UNWTO, UPU, WCL, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC

1.5 การจัดทำข้อตกลงทางการค้า

ปัจจุบัน ญี่ปุ่น ได้จัดทำและอยู่ระหว่างการจัดทำความตกลงการค้าเสรี จำนวนทั้งสิ้น 18 ฉบับ⁶ ประกอบด้วย

สรุปผลการเจรจาแล้ว

1. Japan-Singapore Economic Agreement for a New-Age Partnership (2002)
2. Japan-Mexico Economic Partnership Agreement (2005)
3. Japan-Malaysia Economic Partnership Agreement (2006)
4. Japan-Philippines Economic Partnership Agreement (2006)
5. Japan-Chile Economic Partnership Agreement (2007)
6. Japan-Thailand Economic Partnership Agreement (2007)
7. Japan-Brunei Economic Partnership Agreement (2007)
8. ASEAN-Japan Comprehensive Economic Partnership Agreement (2008)
9. Japan-Indonesia Economic Partnership Agreement (2007)

อยู่ระหว่างการเจรจา

10. Japan-Korea Economic Partnership Agreement (2003)
11. Japan-Gulf Cooperation Council Free Trade Agreement (2006)
12. Japan-India Economic Partnership Agreement (2007)
13. Japan-Australia Economic Partnership Agreement (2007)
14. Japan-Switzerland Economic Partnership Agreement (2007)

อยู่ระหว่างการศึกษา

15. Japan-PRC-Korea Economic Partnership Agreement (2003)
16. East Asia Free Trade Agreement (ASEAN+3) (2004)
17. Japan-Canada Economic Partnership Agreement (2005)
18. Comprehensive Economic Partnership in East Asia (ASEAN+6) (2007)

2. ข้อมูลเศรษฐกิจพื้นฐาน

2.1 สถานะทางเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจญี่ปุ่นเริ่มฟื้นตัวจากสภาวะการถดถอยโดย GDP ในช่วงไตรมาสที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน) ของปี 2552 ได้ขยายตัวในอัตราร้อยละ 3.7 ต่อปี เศรษฐกิจญี่ปุ่นขยายตัวครั้งแรกตั้งแต่ต้นปี 2551 หลังจากที่มียอดหดตัวร้อยละ 11.7 ในช่วงไตรมาส 1 ปีนี้ และดิ่งลงร้อยละ 13.1 ในช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2551 และเมื่อพิจารณาอัตราขยายตัวต่อรายไตรมาส ปรากฏว่า เศรษฐกิจไตรมาสที่ 2 (เมษายน-มิถุนายน) ปี 2552 นี้ขยายตัวจากไตรมาสที่ 1 ร้อยละ 0.9 เนื่องจากการส่งออกเริ่มฟื้นตัวและผลจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล สำหรับแนวโน้มเศรษฐกิจญี่ปุ่น แม้หลายฝ่ายเห็นพ้องว่าเศรษฐกิจผ่านจุดต่ำสุดแล้ว แต่นักเศรษฐศาสตร์และนักวิชาการภาคเอกชนหลายรายเห็นว่ายังต้องใช้เวลากว่าเศรษฐกิจจะฟื้นตัวอย่างแท้จริง

⁶ Asia Regional Integration Center of ADB (<http://www.aric.adb.org/FTAbyCountryAll.php>)

สถาบันวิจัยเอกชน 28 สถาบันประเมินว่า GDP ของญี่ปุ่นทั้งปีจะหดตัวร้อยละ 3 ในปีงบประมาณ 2552 (เมษายน 2552-มีนาคม 2553) และเชื่อว่าในปีงบประมาณ 2553 การฟื้นตัวยังไม่เต็มที่นัก จะมีค่าเป็นบวกร้อยละ 1.1 เนื่องจากยังมีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ คือ ภาวะการจ้างงาน ที่อัตราการว่างงานยังมีแนวโน้มสูงขึ้น ค่าจ้างเฉลี่ยยังคงลดลง โดยค่าจ้างรวมโบนัสและค่าล่วงเวลาในเดือนมิถุนายน 2552 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 7.1 ที่จะส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายของครัวเรือน และดัชนีราคาผู้บริโภคไม่รวมอาหารสดและพลังงานลดลงร้อยละ 0.7 ซึ่งเป็นสัญญาณว่าญี่ปุ่นอาจประสบปัญหาภาวะเงินฝืด

จากภาวะเศรษฐกิจที่ยังมีปัจจัยเสี่ยง ผู้บริโภคญี่ปุ่นจึงจะยังคงระมัดระวังการใช้จ่าย สินค้าที่มีโอกาสขยายตัวได้ จึงเป็นสินค้าที่ราคาไม่สูงนัก เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน และที่สำคัญ คือ ผู้บริโภคมั่นใจในคุณภาพ และความปลอดภัย

ผลผลิต

ญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่มีพัฒนาสูงสุดในโลก ผลผลิตมวลรวมในประเทศ (มูลค่าของสินค้าที่ผลิตและการบริการในญี่ปุ่นใน 1 ปี) สูงเป็นลำดับที่ 2 ในโลก และยี่ห้อสินค้าญี่ปุ่น เช่น โตโยต้า โซนี่ พูชิฟิล์ม และพานาโซนิค ก็มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก

การส่งออกและการนำเข้า

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2552 นี้ มูลค่านำเข้าสูงกว่ามูลค่าส่งออกเล็กน้อย ญี่ปุ่นขาดดุลการค้า 631.5 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยส่งออกมูลค่า 250,922.1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2551 ร้อยละ 37.3 นำเข้ามูลค่า 251,553.6 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงจากครึ่งแรกของปี 2551 ร้อยละ 32.3

การส่งออกในช่วงไตรมาสที่ 2 เริ่มฟื้นตัวขึ้นโดยมีสาเหตุสำคัญจากการฟื้นตัวในตลาดเอเชียโดยเฉพาะความต้องการสินค้าในตลาดจีนที่ปรับตัวขึ้น เนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลจีน จนทำให้จีนเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับหนึ่งของญี่ปุ่นตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2552 เป็นต้นมา แทนสหรัฐฯ ที่เคยเป็นตลาดสำคัญอันดับ 1 ของญี่ปุ่นมาโดยตลอด

มูลค่านำเข้าของญี่ปุ่นที่ลดลงร้อยละ 32.3 เนื่องจากสินค้าเชื้อเพลิงซึ่งมีสัดส่วนประมาณ 1 ใน 4 ของมูลค่านำเข้าลดลงถึงร้อยละ 47.6 และสินค้าสำเร็จรูปเพื่อป้อนอุตสาหกรรมส่งออกส่วนใหญ่มูลค่าลดลง ขณะที่การนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นบางอย่าง และสินค้าแฟชั่นคุณภาพปานกลางที่ราคาไม่แพงได้รับความนิยมมากขึ้นในญี่ปุ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.1 รองเท้าและส่วนประกอบเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.4 ผลิตภัณฑ์เกษตรกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.9 เป็นต้น

จีนยังคงเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับหนึ่งของญี่ปุ่นครองสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 22.3 มูลค่านำเข้าจากประเทศจีนลดลงจากครึ่งแรกของปีที่แล้วร้อยละ 18.4 ลดน้อยกว่าแหล่งนำเข้าสำคัญอื่นๆ แหล่งนำเข้าอื่นที่การนำเข้าลดลงน้อยกว่าอัตราการลด โดยเฉลี่ยจากทุกแหล่ง ทำให้มีสัดส่วนการนำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่

- ออสเตรเลีย มีสัดส่วนร้อยละ 6.93 มูลค่านำเข้าครึ่งแรกปีนี้ลดลงเพียงร้อยละ 11.6 เนื่องจากญี่ปุ่นนำเข้าถ่านหินจากออสเตรเลียเพิ่มขึ้น

- มาเลเซีย มูลค่าลดลงจากปีก่อนร้อยละ 26.5 สัดส่วนการนำเข้าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 3.20 โดยมูลค่าผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมลดลงในอัตราต่ำกว่าแหล่งนำเข้าสำคัญอื่น ขณะที่เฟอร์นิเจอร์และส่วนประกอบ รวมทั้งต้นไม้และดอกไม้ไม่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
- บราซิล มีสัดส่วนนำเข้าร้อยละ 1.26 มูลค่านำเข้าลดลงเพียงร้อยละ 7.2 ญี่ปุ่นนำเข้าไก่สดแช่เย็น/แช่แข็ง และกาแฟ จากบราซิลเพิ่มขึ้น
- เวียดนามมีสัดส่วนนำเข้าร้อยละ 1.26 มูลค่านำเข้าลดลงร้อยละ 26.9 เวียดนามมีสินค้าหลายประเภทที่มูลค่าสูงขึ้น เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป เฟอร์นิเจอร์ รองเท้า และเครื่องหนัง เป็นต้น
- สำหรับประเทศไทย มีสัดส่วนนำเข้าร้อยละ 2.87 สูงขึ้นเล็กน้อยจากครั้งแรกปี 2551 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 2.74 มูลค่านำเข้าจากไทยครั้งแรกของปีนี้ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 29.1

การเกษตร

ผลิตผลทางการเกษตรหลักของญี่ปุ่น คือ ข้าว ข้าวส่วนใหญ่ที่บริโภคกันในญี่ปุ่นนั้นเป็นข้าวที่ปลูกในประเทศ เนื่องจากญี่ปุ่นมีที่ดินที่สามารถทำการเพาะปลูกได้น้อย เมื่อเทียบกับความหนาแน่นของประชากร จึงทำให้ไม่สามารถปลูกข้าวสาลี ถั่วเหลือง หรือพืชผลหลักอื่นๆ ได้เพียงพอสำหรับประชากรทั้งหมดของประเทศ ญี่ปุ่นจึงมีอัตราการผลิตอาหารเลี้ยงตัวเองที่ต่ำที่สุดประเทศหนึ่งในบรรดาประเทศอุตสาหกรรมนั้นหมายความว่าญี่ปุ่นต้องนำเข้าอาหารจากต่างประเทศในสัดส่วนที่สูง อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่นแหล่งทรัพยากรทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ ปลาเป็นอาหารสำคัญของญี่ปุ่น และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับปลาของญี่ปุ่นนั้นเป็นอุตสาหกรรมที่เข้มแข็ง

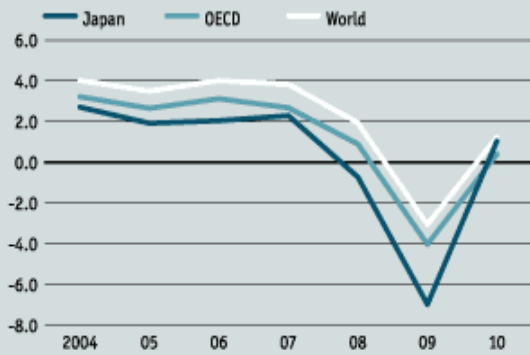
2.2 โครงสร้างเศรษฐกิจ

โครงสร้างการผลิตภายในประเทศ (ตามสัดส่วนของ GDP)

	ภาคการเกษตร (1.7%) ภาคอุตสาหกรรม (25.8%) และภาคบริการ (72.5%)
กำลังแรงงาน	66.44 ล้านคน (ปี 2549) สาขาเกษตรร้อยละ 4.6 สาขาอุตสาหกรรมร้อยละ 27.8 และสาขาบริการร้อยละ 67.7
สินค้าส่งออกที่สำคัญ	ได้แก่ รถยนต์และยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์รถยนต์ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ สินค้าอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ เหล็ก และพลาสติก
ตลาดส่งออกที่สำคัญ	ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง และไทยเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 6 ของญี่ปุ่น สัดส่วนร้อยละ 3.35
สินค้านำเข้าที่สำคัญ	ได้แก่ น้ำมันปิโตรเลียม น้ำมันดิบ ก๊าซปิโตรเลียม เครื่องใช้อิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์และยานยนต์ สินค้าอุตสาหกรรม อาหาร และน้ำมันสำเร็จรูป
ตลาดนำเข้าที่สำคัญ	ได้แก่ จีน สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เกาหลีใต้ และไทย ปัจจุบันญี่ปุ่นนำเข้าจากไทยเป็นอันดับที่ 11 สัดส่วนร้อยละ 2.83

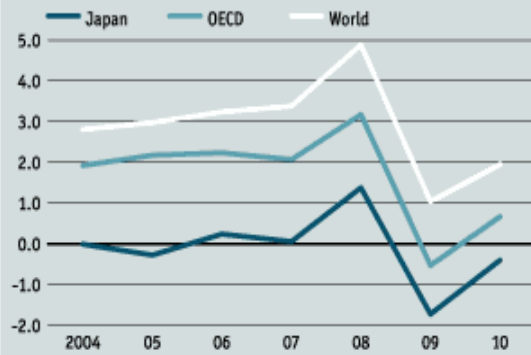
Annual trends charts

Real GDP growth
(% change)

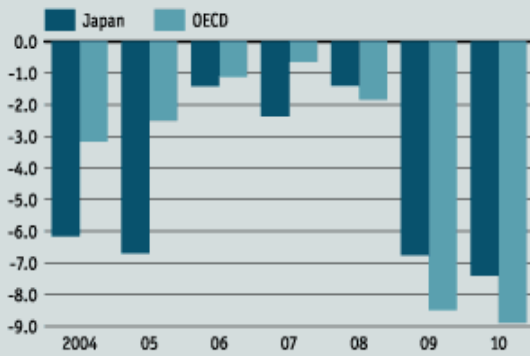
Source: Economist Intelligence Unit.

Consumer price inflation
(av; %)

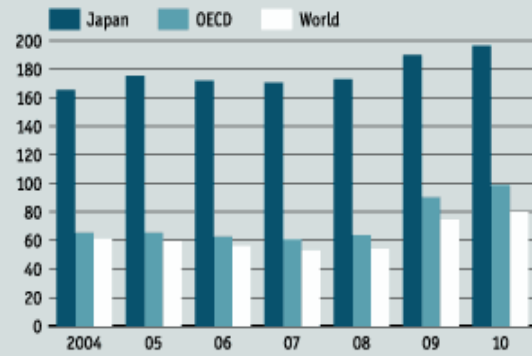
Source: Economist Intelligence Unit.

Budget balance
(% of GDP)

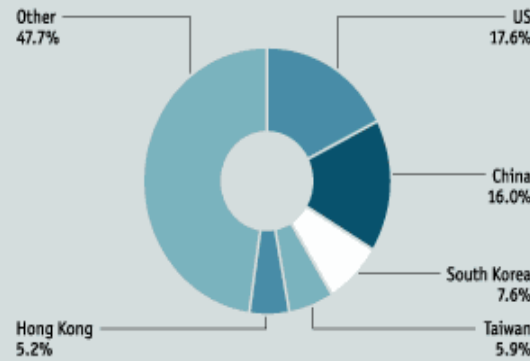
Source: Economist Intelligence Unit.

Public debt
(% of GDP)

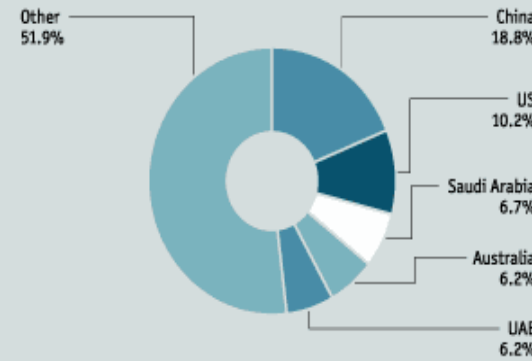
Source: Economist Intelligence Unit.

Main destinations of exports, 2008
(share of total)

Source: Economist Intelligence Unit.

Main origins of imports, 2008
(share of total)

Source: Economist Intelligence Unit.

2.3 ดัชนีเศรษฐกิจ⁷

ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ปี	GDP (Billion US \$)	Real GDP Growth (% Δ)	GDP per Cap (US \$)	Private Consumption (% Δ)	จำนวน ประชากร (Million)	อัตรา เงิน เฟ้อ (% Δ)	อัตรา การ ว่างงาน (% Δ)	อัตรา ดอกเบี้ย (% of GDP)	อัตรา แลกเปลี่ยน (เยนต่อ ดอลลาร์)
2548	4,554	1.9	35,701	1.3	127.50	0.0	4.40	0.8	110.2
2549	4,363	2.0	34,212	1.5	127.50	-0.3	4.10	0.6	116.3
2550	4,377	2.3	34,351	0.7	127.40	0.2	3.80	0.7	117.8
2551	4,908	-0.7	38,558	0.7	127.30	1.4	4.00	0.7	103.4
2552	4,981	-7.0	39,198	-0.6	127.10	-7.0	5.90	0.4	96.2

Source: The Economist Intelligence Unit, 2009

Main exports 2008	% of total	Main imports 2008	% of total
Machinery	19.47	Mineral Fuels	27.49
Electrical Machinery	17.50	Electrical Machinery	10.37
Vehicles, not railway	15.18	Machinery	8.89
Iron and Steel	5.09	Medical instruments	3.36
Chemical	3.46	Vehicles, not railways	1.84

Leading markets 2008	% of total	Leading suppliers 2008	% of total
China	17.65	China	22.43
USA	15.92	USA	11.19
South Korea	8.40	Australia	7.43
Taiwan	5.77	UAE	4.53
Hong Kong	5.08	South Korea	3.82

Source: Economist Intelligence Unit 2009

การลงทุน (Outflow FDI) ในปี 2551 FDI Outflow ของสหรัฐอเมริกา ยังคงเป็นอันดับที่ 1 (ประมาณ 313.8 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี) โดยมีสหราชอาณาจักร (ประมาณ 265.8 พันล้านเหรียญสหรัฐต่อปี) เป็นลำดับ 2 ในขณะที่ญี่ปุ่น เป็นอันดับที่ 7 โดยในปี 2551 FDI มี Outflow เท่ากับ 73.5 พันล้านเหรียญสหรัฐ ที่น่าสังเกตก็คือ เริ่มมีประเทศที่มี FDI Outflows ใหม่ ๆ เข้ามาในกลุ่ม Top 20 ได้แก่ ฮองกง รัสเซีย และจีน

⁷ EIU Forecast 2009

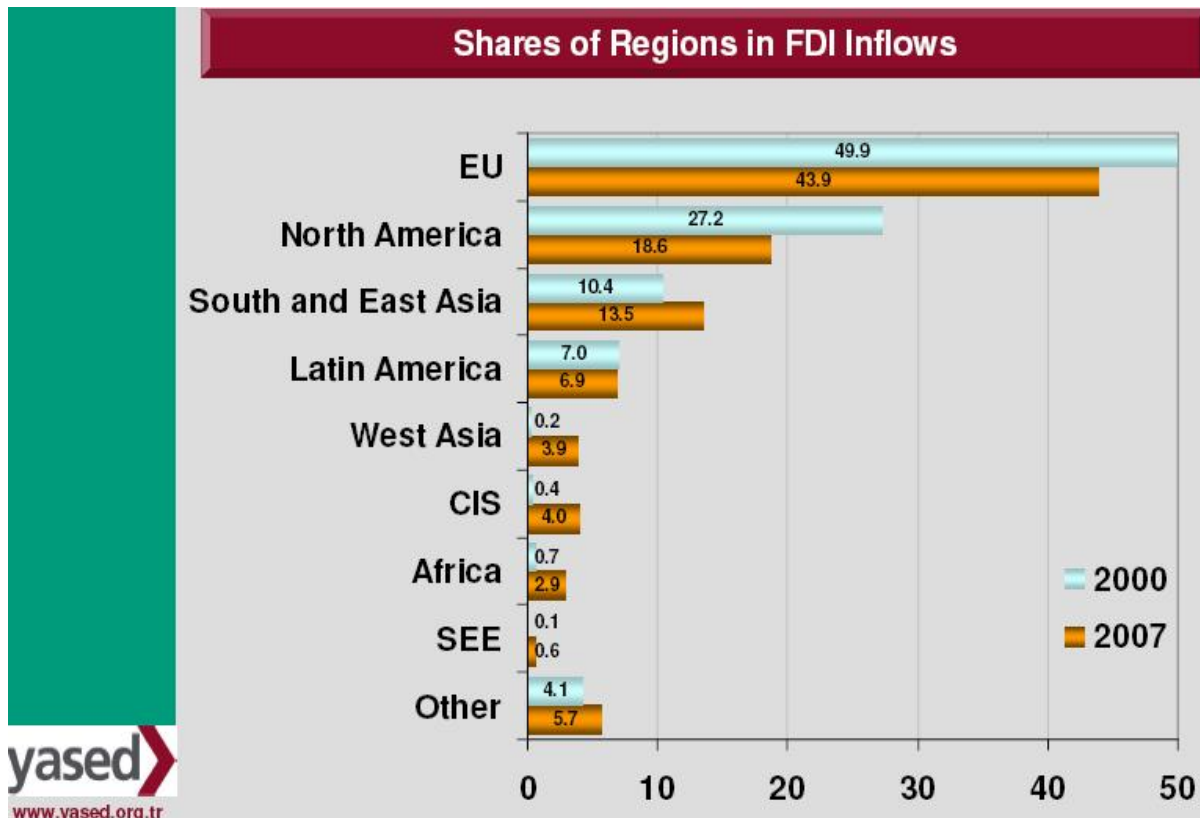
FDI Outflows in Billion US\$	Year 2007 (2551)
ฮ่องกง	53.2
รัสเซีย	45.7
จีน	22.5
ญี่ปุ่น	73.5

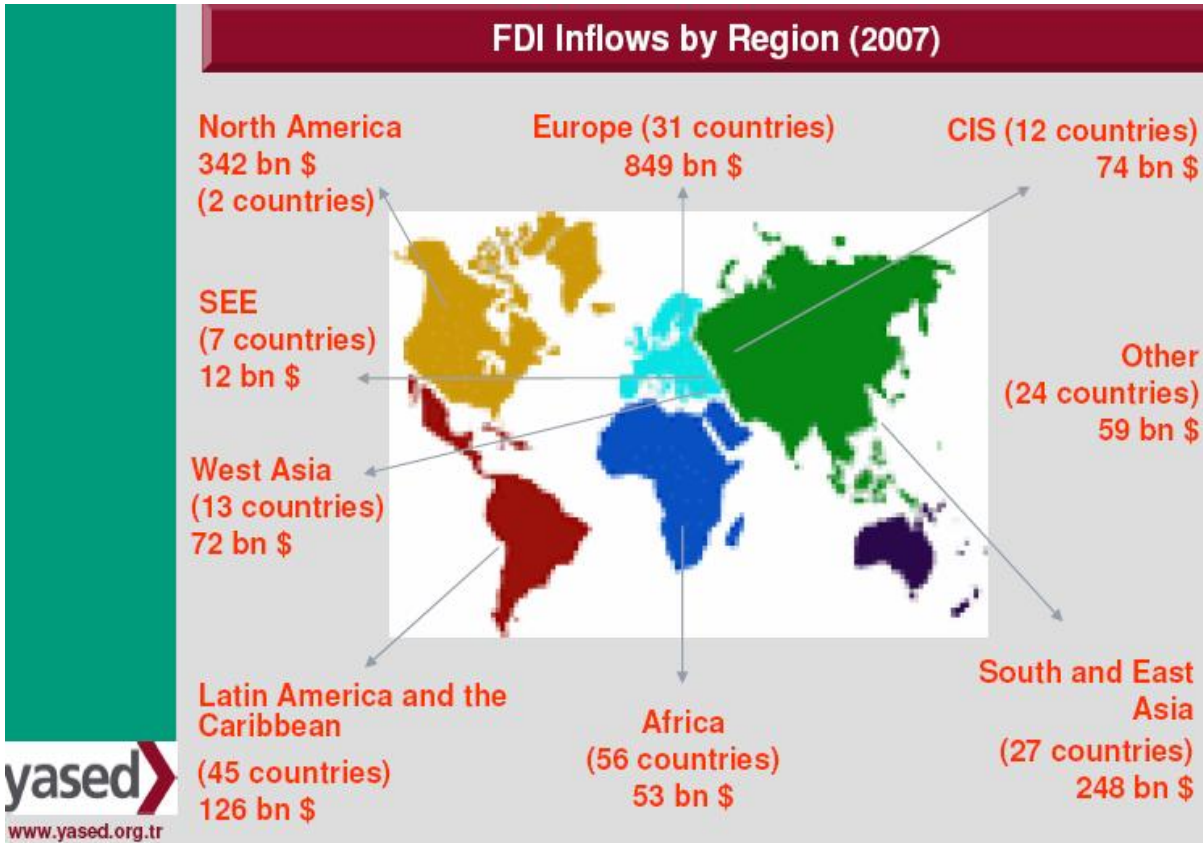
(ข้อมูล: UNCTAD, World Investment Report 2008)

การลงทุน (Inflow FDI) ในปี 2551 มี FDI Inflows ทั่วโลก เท่ากับ 1,833 พันล้านเหรียญสหรัฐ โดยแบ่งตามกลุ่มประเทศได้ ดังนี้

Europe	43.9%	North America	18.6%	Other developed countries	3.6%
Africa	2.9%	Latin America and Caribbean	6.9%	Middle East	4.6%
South and East Asia	13.5%	West Asia	3.9%	South East Europe and CIS*	5.3%

* CIS = Commonwealth of Independent States (formerly the USSR)

2.3 ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของญี่ปุ่น⁸

ในช่วงไตรมาสแรก (มกราคม-มีนาคม) ของปี 2552 ญี่ปุ่นขาดดุลการค้า 84,237.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยส่งออกมูลค่า 119,326.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากระยะเดียวกันของปี 2551 ร้อยละ 40.6 นำเข้ามูลค่า 128,939.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากเดือนเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 29.0 อำนาจซื้อในตลาดโลกลดลงมากในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะความต้องการ รถยนต์ เครื่องจักร และสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของญี่ปุ่น และค่าเงินเยนแข็งค่าขึ้น ทำให้มูลค่าการส่งออกของญี่ปุ่นลดลงมากตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี 2551 ส่งผลให้การค้าของญี่ปุ่นปีงบประมาณ 2551 (เมษายน 2551 – มีนาคม 2552) ขาดดุล 8,427.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือ 725.3 พันล้านเยน ขาดดุลการค้าครั้งแรกในรอบ 28 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2523

การค้าระหว่างประเทศของญี่ปุ่น

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	มูลค่าส่งออก	มูลค่านำเข้า	ดุลการค้า	การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน (%)		
				การส่งออก	การนำเข้า	ดุลการค้า
2547	566,191.36	455,661.44	110,529.92	20.0	18.9	24.8
2548	595,269.23	516,201.57	79,067.66	5.1	13.3	-28.5
2549	646,441.07	578,783.10	67,657.97	8.6	12.1	-14.4

⁸ ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโตเกียว เมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2552

2550	714,126.01	622,072.50	92,053.51	10.5	7.5	36.1
2551	782,241.99	761,883.11	20,358.88	9.5	22.5	-77.9
2551 (ม.ค.-มี.ค.)	200,853.14	181,679.57	19,173.56			
2552 (ม.ค.-มี.ค.)	119,326.39	128,939.54	(9,613.16)	-40.6%	-29.0%	-150.1%

ที่มา: Japan Tariff Association, Ministry of Finance

การส่งออกของญี่ปุ่นลดลงในทุกภูมิภาค ตลาดส่งออกสำคัญที่มีมูลค่าส่งออกลดลงกว่าร้อยละ 40 เมื่อเทียบกับไตรมาสแรกของปีก่อน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ใต้หวัน ฮองกง ไทย เนเธอร์แลนด์ สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย และรัสเซีย เป็นต้น

ในส่วนของการนำเข้า สินค้าที่ญี่ปุ่นนำเข้าลดลง คือ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนประกอบยานยนต์ ขณะที่ ถ่านหิน ผลิตภัณฑ์ยา และเครื่องนุ่งห่ม มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ญี่ปุ่นนำเข้าลดลงจากเกือบทุกแหล่งยกเว้นเพียงไม่กี่ประเทศที่นำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ ออสเตรเลีย เนื่องจากมูลค่านำเข้า ถ่านหินเพิ่มขึ้นจากปีก่อนมาก และบราซิลซึ่งมูลค่าไก่สดแช่เย็น/แช่แข็งเพิ่มขึ้น เป็นต้น

ประเทศคู่ค้าสำคัญ 1. จีน 2. สหรัฐฯ 3. สหภาพยุโรป 4. เกาหลีใต้ 5. ใต้หวัน

สินค้าส่งออก/สินค้านำเข้าหลัก ของประเทศญี่ปุ่น

สินค้าส่งออกหลัก	ส่งออกไปยังประเทศ	สินค้านำเข้าหลัก	นำเข้าจากประเทศ
1. รถยนต์และยานยนต์อื่นๆ	สหรัฐฯ รัสเซีย ออสเตรเลีย แคนาดา อังกฤษ	1. น้ำมันดิบ	ซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอาหรับ เอมิเรต อิหร่าน กาตาร์ คูเวต
2. แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์	จีน ฮองกง ใต้หวัน เกาหลีใต้ สิงคโปร์	2. ก๊าซปิโตรเลียม	อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย มาเลเซีย กาตาร์ สหรัฐอาหรับ เอมิเรต
3. ส่วนประกอบรถยนต์	สหรัฐฯ จีน ไทย เม็กซิโก แคนาดา	3. เครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์	จีน สหรัฐฯ ไทย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์
4. ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์	สหรัฐฯ เนเธอร์แลนด์ จีน เยอรมนี สิงคโปร์	4. แผงวงจร อิเล็กทรอนิกส์	ใต้หวัน สหรัฐฯ เกาหลีใต้ จีน ฟิลิปปินส์
5. เครื่องจักรกลและ ส่วนประกอบ	จีน ใต้หวัน เกาหลีใต้ สหรัฐฯ ฮองกง	5. น้ำมันปิโตรเลียม และน้ำมันที่ได้จากแร่ บิทูมินัส	เกาหลีใต้ ซาอุดีอาระเบีย อินโดนีเซีย สหรัฐอาหรับ เอมิเรต คูเวต

2.4 ข้อมูลทางการค้ากับประเทศไทย

ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2552 ญี่ปุ่นนำเข้าจากไทย มูลค่า 3,641.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2551 ร้อยละ 28.5 ส่งออกมาไทยมูลค่า 4,070.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 43.9 ญี่ปุ่นได้ดุลการค้าไทย 429.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 80.1

การค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่น

มูลค่า: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ปี	มูลค่าส่งออก	มูลค่านำเข้า	ดุลการค้า	การเปลี่ยนแปลงจากปีก่อน (%)		
				การส่งออก	การนำเข้า	ดุลการค้า
2547	20,293.73	14,118.39	6,175.34	26.8%	18.7%	50.3%
2548	22,490.01	15,589.95	6,900.06	10.8%	10.4%	11.7%
2549	22,891.80	16,878.07	6,013.73	1.8%	8.3%	-12.8%
2550	25,603.42	18,307.10	7,296.32	11.8%	8.5%	21.3%
2551	29,493.96	20,801.97	8,691.99	15.2%	13.6%	19.1%
2551 (ม.ค.-มี.ค.)	7,253.81	5,092.94	2,160.86			
2552 (ม.ค.-มี.ค.)	4,070.90	3,641.18	429.72	-43.9%	-28.5%	-80.1%

ที่มา: Japan Tariff Association, Ministry of Finance

การค้ารวม : ญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับแรกของไทย โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2547-2551) มีมูลค่าการค้าเฉลี่ยปีละ 41,293.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2552 (ม.ค.-มี.ค.) การค้ารวมระหว่างไทยกับญี่ปุ่นมีมูลค่า 7,712.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ อัตราการเติบโตลดลงจากปี 2551 (ม.ค.-มี.ค.) คิดเป็นร้อยละ -37.5

ไทยเป็นแหล่งนำเข้าลำดับที่ 11 ของญี่ปุ่น สินค้าที่นำเข้าจากไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม (ประมาณร้อยละ 70) สินค้าอาหารประมาณร้อยละ 20 ไทยเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 6 ของญี่ปุ่น สินค้าที่ญี่ปุ่นส่งออกมาไทยกว่าร้อยละ 80 เป็นสินค้าอุตสาหกรรมสำหรับใช้ในอุตสาหกรรมการผลิต

การส่งออก : สินค้าที่ญี่ปุ่นส่งออกมาไทย 3 เดือนแรก ของปี 2552 มีมูลค่าลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ 43.9 การส่งออกเริ่มลดลงมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2551 ตามสถานการณ์การส่งออก และภาวะการผลิตภาคอุตสาหกรรมของไทย สินค้าสำคัญลดลงเกือบทุกชนิด เช่น แผงวงจรไฟฟ้า เหล็ก และเหล็กกล้า เครื่องยนต์ เครื่องจักร เป็นต้น

สินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปญี่ปุ่น ได้แก่ ยางพารา น้ำมันสำเร็จรูป เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องพิมพ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ และส่วนประกอบเครื่องรับ-ส่ง โทรทัศน์และวิทยุ

สถิติการส่งออกสินค้าของไทยไปญี่ปุ่น

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	2550	2551	2551 (ม.ค.-มี.ค.)	2552 (ม.ค.-มี.ค.)	Growth Rate % 52/51
1. ยางพารา	905.97	1,135.47	262.12	187.09	-28.62%
2. น้ำมันสำเร็จรูป	584.23	1,050.21	190.52	10.17	-94.66%
3. เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง	513.39	834.53	147.09	216.80	47.39%
4. เครื่องคอมพิวเตอร์/อุปกรณ์	770.06	796.85	196.70	149.44	-24.02%
5. พลาสติกและผลิตภัณฑ์	541.91	720.87	160.85	145.33	-9.65%
6. รถยนต์/จักรยานยนต์	526.96	660.23	183.33	89.18	-51.35%
7. เครื่องพิมพ์ รวมทั้งเครื่องจักรฯ	438.48	431.68	104.09	58.55	-43.75%
8. เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า	436.60	409.97	101.53	93.05	-8.35
9. เคมีภัณฑ์	311.01	403.30	109.15	36.50	-66.55%
10. ส่วนประกอบเครื่องรับ-ส่งโทรทัศน์ และวิทยุ	458.72	395.69	116.70	46.68	-60.00%
รวมสินค้า 10 รายการ	5,487.33	6,838.80	1,572.08	1,032.79	
อื่นๆ	12,819.77	13,963.17	3,520.86	2,609.01	
มูลค่ารวม	18,307.10	20,801.97	5,092.94	3,641.18	

ที่มา : Japan Tariff Association and World Trade Atlas

สินค้าหลักที่ไทยส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น และสินค้าหลักที่ไทยนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น

(5 อันดับแรก)

สินค้าหลักที่ไทยส่งออก	ประเทศคู่แข่ง	สินค้าหลักที่ไทยนำเข้า	แหล่งนำเข้า
1. แผงวงจรไฟฟ้า	ไต้หวัน สหรัฐฯ เกาหลีใต้ จีน ฟิลิปปินส์	1. แผงวงจรไฟฟ้า	ญี่ปุ่น สหรัฐฯ ไต้หวัน เกาหลีใต้ สิงคโปร์
2. ยางพารา	อินโดนีเซีย มาเลเซีย เวียดนาม ศรีลังกา	2. ส่วนประกอบและ อุปกรณ์ประกอบยานยนต์	ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ เยอรมนี อินโดนีเซีย มาเลเซีย
3. เครื่องคอมพิวเตอร์และ อุปกรณ์	จีน สหรัฐฯ สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์	3. ผลิตภัณฑ์เหล็กและ เหล็กกล้ารีดร้อน	ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย ไต้หวัน
4. เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง	จีน สหรัฐฯ ออสเตรเลีย แคนาดา	4. ผลิตภัณฑ์เหล็กและ เหล็กกล้าชุบหรือเคลือบ	ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน จีน เนเธอร์แลนด์
5. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ ประกอบยานยนต์	จีน สหรัฐฯ เยอรมนี เกาหลีใต้	5. ส่วนประกอบ เครื่องยนต์	ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย จีน สหรัฐฯ ฟิลิปปินส์

สินค้าและบริการที่มีศักยภาพของไทยในประเทศญี่ปุ่น

สินค้า/ บริการ ศักยภาพ	ประเทศคู่แข่ง
1. รถยนต์/ จักรยานยนต์	เยอรมนี สหรัฐฯ อังกฤษ อิตาลี
2. ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง	จีน สหรัฐฯ เกาหลีใต้
3. อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์	รัสเซีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ บราซิล จีน สหรัฐฯ
4. เสื้อผ้าสำเร็จรูป	จีน อิตาลี เกาหลีใต้ สหรัฐฯ เวียดนาม
5. สายไฟฟ้าและสายเคเบิล	จีน ฟิลิปปินส์ สหรัฐฯ

การนำเข้า : การนำเข้าจากไทยในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2552 ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 28.5 โดยได้เริ่มลดลงมาตั้งแต่เดือนมกราคม โดยเฉพาะสินค้าในอุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องไฟฟ้า สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งสินค้าที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมดังกล่าว

สินค้านำเข้าสำคัญของไทยจากญี่ปุ่น ได้แก่ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ แผงวงจรไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์แผ่นเหล็กรีดร้อน ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ เครื่องจักรกล รถสำหรับส่งของ และรถแทรกเตอร์

สถิติการนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่น

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

รายการ	2550	2551	2551 (ม.ค-มี.ค.)	2552 (ม.ค-มี.ค.)	Growth Rate % 51/50
1. ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	1,704.84	2,033.81	504.77	232.55	-53.98%
2. แผงวงจรไฟฟ้า	1,672.70	1,684.34	427.15	230.26	-46.09%
3. ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดร้อน ไม่เคลือบ	1,044.82	1,464.01	285.59	122.03	-57.27%
4. ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดร้อน เคลือบ	680.64	958.71	183.01	98.63	-46.11%
5. ส่วนประกอบเครื่องยนต์สันดาป ภายในแบบลูกสูบ	627.62	756.19	186.75	88.69	-52.51%
6. ไดโอด/ ทรานซิสเตอร์/ อุปกรณ์	846.69	596.41	176.66	63.78	-63.90%
7. เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ ชนิดจุดระเบิด	454.29	524.54	135.25	61.18	-54.77%
8. รถสำหรับขนส่งของ	454.29	524.54	50.77	16.34	-67.81%
9. เครื่องจักรกลที่ทำงานเป็นเอกเทศ	449.91	502.07	116.23	80.21	-30.99%
10. รถแทรกเตอร์	235.63	497.41	81.56	76.76	-5.88%
รวมสินค้า 10 รายการ	8,171.43	9,542.03	2,147.74	1,070.43	
อื่นๆ	17,431.99	19,951.93	5,106.07	3,000.47	
มูลค่ารวม	25,603.42	29,493.96	7,253.81	4,070.90	

ที่มา : Japan Tariff Association and World Trade Atlas

ดุลการค้า ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามาโดยตลอด โดยในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (ปี 2549-2551) ขาดดุลการค้าเฉลี่ยปีละ 10,994.93 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2551 ไทยขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นคิดเป็นมูลค่า 13,440.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับปี 2552 (ม.ค.-มี.ค.) ไทยขาดดุลการค้าคิดเป็นมูลค่า 2,306.57 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2.5 ข้อมูลอื่นๆ

ปีงบประมาณ 1 เมษายน - 31 มีนาคม

งบประมาณ Revenues: \$1.411 trillion, expenditures: \$1.639 trillion; including capital expenditures (public works only) of about \$71 billion (2006)

เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2550 เพิ่มขึ้นถึงระดับ 905.05 พันล้านเหรียญ สหรัฐฯ เทียบกับจำนวน 900 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในเดือนก่อนหน้าเป็นผลมาจากผลตอบแทนจากการถือหลักทรัพย์ของญี่ปุ่นในต่างประเทศ โดยเฉพาะในสหรัฐฯ เพิ่มขึ้น

สกุลเงินตรา (รหัสย่อ) เยน (YEN: JPY)

อัตราแลกเปลี่ยน YEN per US dollar: 96.154 (มี.ย. 2552), 103.41 (2551), 108.81 (2550), 116.18 (ปี 2549), 110.22 (ปี 2548), 108.19 (ปี 2547), 115.93 (ปี 2546), 125.39 (ปี 2545)

3. การเมืองและสังคม

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1945 ญี่ปุ่นซึ่งเหน็ดเหนื่อยและอ่อนล้าจากสงครามโลกครั้งที่สอง ได้ยอมรับข้อตกลงยอมแพ้สงครามของฝ่ายสัมพันธมิตร และประชาชนได้วางอาวุธตามพระราชโองการของสมเด็จพระจักรพรรดิ เป็นเวลานานกว่า 6 ปี หลังจากแพ้สงคราม ญี่ปุ่นตกอยู่ใต้การควบคุมของฝ่ายสัมพันธมิตร ส่วนใหญ่ได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา

ภายใต้อำนาจของฝ่ายยึดครองซึ่งนำโดย พลเอกดักลาส แม็คอาเธอร์ ได้มีการดำเนินการปฏิรูปทางสังคมและการเมือง ที่ดินที่ใช้ในการเกษตรถูกนำมาแบ่งสรรใหม่โดยอำนวยการประโยชน์แก่ผู้ที่ครอบครองที่ดินมาก่อน กรรมการได้รับการยืนยันสิทธิในการจัดตั้งสหภาพและการประท้วงนัดหยุดงาน มีการยุบไซบัทสุรายใหญ่หรือบริษัทकुมฮุนที่มีรากฐานจากความสัมพันธ์ในครอบครัว สตรีมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งและยังได้สิทธิอื่นๆ อีกด้วย มีการประกันเสรีภาพในการชุมนุม การพูด และศาสนา ในปี ค.ศ.1947 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่มีความเสรี

ในปี ค.ศ.1951 ญี่ปุ่นลงนามในสนธิสัญญาสันติภาพ ซานฟรานซิสโก ซึ่งแสดงว่าญี่ปุ่นได้กลับคืนสู่ประชาคมนานาชาติในฐานะที่เป็นรัฐปฏิรูป จากการลงนามในสนธิสัญญาดังกล่าว ญี่ปุ่นได้สิทธิในการบริหารกิจการต่างประเทศคืนมาหลังจากที่ได้ถูกตัดสิทธิไประหว่างการถูกยึดครอง

งานเร่งด่วนที่สุดประการหนึ่งที่จะต้องดำเนินการหลังสงครามโลก ได้แก่ การฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจด้วยความสนับสนุนและเห็นอกเห็นใจจากสหรัฐอเมริกาและชาติอื่นๆ ญี่ปุ่นได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศหลายแห่ง ซึ่งทำให้ญี่ปุ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการค้าเสรีหลายฝ่ายระหว่างประเทศ ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศที่เข้มแข็งทางเศรษฐกิจเพียงพอที่จะแข่งขันในตลาดเสรีของโลกได้เป็นอย่างดี

พร้อมๆ กับการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ญี่ปุ่นใช้ความพยายามในการปรับปรุงสถานะทางการทูตระหว่างประเทศ เริ่มต้นด้วยเมื่อญี่ปุ่นได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติใน ค.ศ.1956 ญี่ปุ่นได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการประชุมอภิปรายระหว่างประเทศทางด้านการเมืองตลอดจนเศรษฐกิจและสังคม ในปี ค.ศ.1960 ได้มีการทบทวนสนธิสัญญาทางด้านความมั่นคงที่ทำไว้กับสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ปี ค.ศ.1951 เพื่อจะได้อำนวยความสะดวกต่อกันและกันยิ่งขึ้น ญี่ปุ่นได้ชำระเงินค่าปฏิกรรมสงครามจนครบภายในกลางทศวรรษที่ 1960 หลังจากการเจรจาหลายครั้งที่ยืดเยื้อ ญี่ปุ่นได้สถาปนาความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับสาธารณรัฐเกาหลีในปี ค.ศ.1965 เพียง 20 ปีหลังจากแพ้สงคราม ญี่ปุ่นก็ฟื้นตัวจากความพินาศอันเกิดจากสงครามได้เกือบจะสมบูรณ์ มหกรรมกีฬาโอลิมปิก

เมื่อปี ค.ศ.1964 ที่โตเกียว เป็นสัญลักษณ์แห่งความเชื่อมั่นใหม่ของชาวญี่ปุ่น และบทบาทของประเทศที่เพิ่มขึ้นในหมู่ประชาคมระหว่างประเทศ

นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1945 ญี่ปุ่นมีเสถียรภาพทางการเมืองในประเทศอย่างเห็นได้ชัด พรรคอนุรักษ์นิยมมีเสียงข้างมากในสภาไดเอ็ต ยกเว้นช่วงเวลาสั้นๆ ที่ญี่ปุ่นมีรัฐบาลสังคมนิยมในปี ค.ศ.1947 และ 1948

หลังจากช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 ญี่ปุ่นเริ่มประสบปัญหาใหม่ๆ หลายประเภททั้งภายในและภายนอก เมื่อมีความพอใจในปัจจัยจำเป็นในชีวิตแล้ว ประชาชนเริ่มจะแสวงหาเป้าหมายอื่นๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพชีวิต นักเรียนนิสิตนักศึกษาแสดงความไม่พอใจต่อโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ประชาชนหลายกลุ่มเรียกร้องให้มีการปรับปรุงแก้ไขความไม่เท่าเทียมกันในสังคม และปัญหามลพิษซึ่งเกิดจากการที่ประเทศมุ่งพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นปัญหาที่ประชาชนให้ความสนใจเพิ่มขึ้น

เศรษฐกิจญี่ปุ่นที่มีอัตราการเติบโตต่ำ ในช่วงทศวรรษที่ 1970 ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ทรุดหนักลงเรื่อยๆ มีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตของชาวญี่ปุ่น โดยก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด และการดำเนินชีวิต ชาวญี่ปุ่นมีค่านิยมที่ต่างกัน ไปมากขึ้น และชาวญี่ปุ่นจำนวนมากให้ความสำคัญกับการแสดงออกและการแสวงหาเป้าหมายส่วนบุคคล การที่สหรัฐอเมริกาคืนโอกินาวา (เกาะริวกิว และเกาะไคโตะ) ให้ญี่ปุ่น ในปี ค.ศ.1972 และการฟื้นฟูสัมพันธไมตรีกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีเดียวกัน จัดว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญสองเหตุการณ์ในช่วงทศวรรษที่ 1970 สำหรับบทบาทของญี่ปุ่นในเศรษฐกิจโลก ญี่ปุ่นดำเนินมาตรการหลายอย่างเพื่อเปิดตลาดการค้าของตน ในฐานะที่เป็นสมาชิกของความตกลงทั่วไปเกี่ยวกับอัตราภาษีศุลกากรและการค้า (General Agreement on Tariffs and Trade) และองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development) ซึ่งมุ่งที่จะรักษาการค้าเสรี ทำให้ในปัจจุบันญี่ปุ่นมีบทบาทสำคัญในด้านการค้า การเงิน และความช่วยเหลือด้าน

เศรษฐกิจและเทคโนโลยี ตั้งแต่ปี ค.ศ.1975 ญี่ปุ่นเป็นสมาชิกของการประชุมสุดยอดประจำปีระหว่าง 7 ประเทศทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งได้เคยจัดขึ้นที่กรุงโตเกียว ในปี ค.ศ.1979 และ 1986

เมื่อพิจารณาถึงกำลังของประเทศ และความคาดหวังของประเทศอื่นๆ ต่อบทบาทระหว่างประเทศของญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นนี้ ดังนั้นจากช่วงกลางทศวรรษที่ 1980 รัฐบาลญี่ปุ่นได้มีท่าทีที่แน่วแน่ในการขยายความช่วยเหลือแก่ประชาคมโลก

4. นโยบายเศรษฐกิจ

4.1 นโยบายการเงิน (Monetary Policy)

4.1.1 นโยบายอัตราดอกเบี้ย

ญี่ปุ่นได้ดำเนินนโยบายอัตราดอกเบี้ยต่ำเพื่อสนับสนุนการส่งออกเพื่อแข่งขันกับตลาดโลก ได้มากขึ้นมาตลอด อันเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจญี่ปุ่นเจริญเติบโต อย่างไรก็ตาม ภายหลังเกิดวิกฤตการเงินในสหรัฐและยุโรป ญี่ปุ่นได้ร่วมแก้ปัญหาวิกฤตการเงินกับธนาคารกลางหลายแห่งทั่วโลกโดยร่วมกันประกาศลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2551 BOJ ได้ประกาศลดอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นลงจากร้อยละ 0.5 เหลือร้อยละ 0.3

4.1.2 อัตราแลกเปลี่ยน

สถานการณ์ Yen Carry Trade ได้ลดลง จากวิกฤตการเงินในสหรัฐฯ ทำให้นักลงทุนญี่ปุ่นซื้อเงินเยนเพิ่ม เพื่อนำเงินกลับประเทศมากขึ้น ประกอบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนตัวลง โดยเฉพาะในเดือน ต.ค. ที่ผ่านมา อัตราแลกเปลี่ยนเงินเยนต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ได้แข็งตัวขึ้นถึงระดับ 90 เยน ซึ่งเป็นอัตราที่แข็งที่สุดในรอบ 13 ปี จนเป็นความกังวลต่อธุรกิจญี่ปุ่น ที่ทำให้ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกสินค้าลดลง และยังเป็นภาระซ้ำเติมภาคการส่งออกของญี่ปุ่นที่กำลังประสบปัญหาการลดลง

อย่างมาก

4.1.3 สถานการณ์ธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ญี่ปุ่นได้เสียเวลาไปนับ 10 ปีเพื่อแก้ปัญหา NPLs จากวิกฤตการเงินในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา ทำให้ธุรกิจธนาคารญี่ปุ่นมีความล่าช้าเมื่อเทียบกับประเทศตะวันตก ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาได้ถูกธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเข้าซื้อกิจการอยู่เนืองๆ อย่างไรก็ดี ปัจจัยดังกล่าวได้กลายเป็นข้อดีของธนาคารญี่ปุ่นในภายใต้สถานการณ์ปัจจุบัน ไม่ได้ได้รับความเสียหายจากการลงทุนใน Subprime มากนัก นอกจากนี้ก่อนวิกฤตการเงิน ธนาคารต่างประเทศในญี่ปุ่นได้ให้บริการคำปรึกษาการลงทุนแก่นักลงทุนญี่ปุ่นเพื่อลงทุนในต่างประเทศให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า เนื่องจากผลตอบแทนการลงทุนในญี่ปุ่นต่ำ หรือที่เรียกว่า Yen carry Trade ซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างมาก พร้อมๆกับการขยายธุรกิจของธนาคารต่างประเทศในญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม วิกฤตการเงินมีผลให้การขยายกิจการของธนาคารต่างประเทศในญี่ปุ่นชะลอตัวลงอย่างมาก ในทางกลับกันได้มีธนาคารญี่ปุ่นจะเข้าไปช่วยซื้อหุ้นเพิ่มทุนของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ประสบการขาดทุน เช่น ธนาคาร Mitsubishi UFJ Financial Group Inc เข้าถือ

หุ้นร้อยละ 20 ใน Morgan Stanley และ Mizuho ญี่ปุ่นเข้าซื้อหุ้นของ Merrill Lynch & Co. เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม วิกฤตการเงินได้ทำให้ผลกำไรของธนาคารพาณิชย์ญี่ปุ่นรายใหญ่ 6 อันดับแรกหรือ Mega Banks ลดลงถึงร้อยละ 58 ในครึ่งปีแรกของปีงบประมาณ (1 เม.ย.-30 ก.ย.51) และต้องเพิ่มทุนกันเป็นจำนวนมาก เนื่องจากได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจญี่ปุ่นถดถอย

4.1.4 สัดส่วน NPLs ในระบบธนาคารพาณิชย์

Financial Services Agency: FSA หน่วยงานกำกับดูแลธุรกิจการเงินของญี่ปุ่นได้เปิดเผยว่า NPLs ในระบบธนาคารพาณิชย์ญี่ปุ่นรายใหญ่ 11 แห่ง ณ ก.ย. 51 อยู่ที่ระดับร้อยละ 1.52 เพิ่มขึ้นจาก มี.ค.51 อยู่ที่ระดับร้อยละ 1.38 สัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยง (Capital Adequacy Ratio: CAR) ณ เดือน ก.ย. 51 อยู่ระหว่างร้อยละ 11.73 สูงกว่ามาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ร้อยละ 8 แสดงว่าระบบธนาคารพาณิชย์ญี่ปุ่นโดยรวมยังแข็งแกร่งอยู่

อย่างไรก็ตาม NPLs ได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในไตรมาสที่ 3 ของปี 2551 NPLs ของธนาคารพาณิชย์รายใหญ่ จำนวน 6 แห่ง และธนาคารท้องถิ่นในญี่ปุ่น (Regional Bank) ประจำจังหวัดใหญ่ๆ รวมกันแล้ว เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับระยะเดียวกันปีก่อน เป็นผลจากภาวะเศรษฐกิจถดถอยในญี่ปุ่น ทำให้สถาบันการเงินระมัดระวังการปล่อยเงินกู้มากขึ้น

4.1.5 สถานการณ์ตลาดทุน

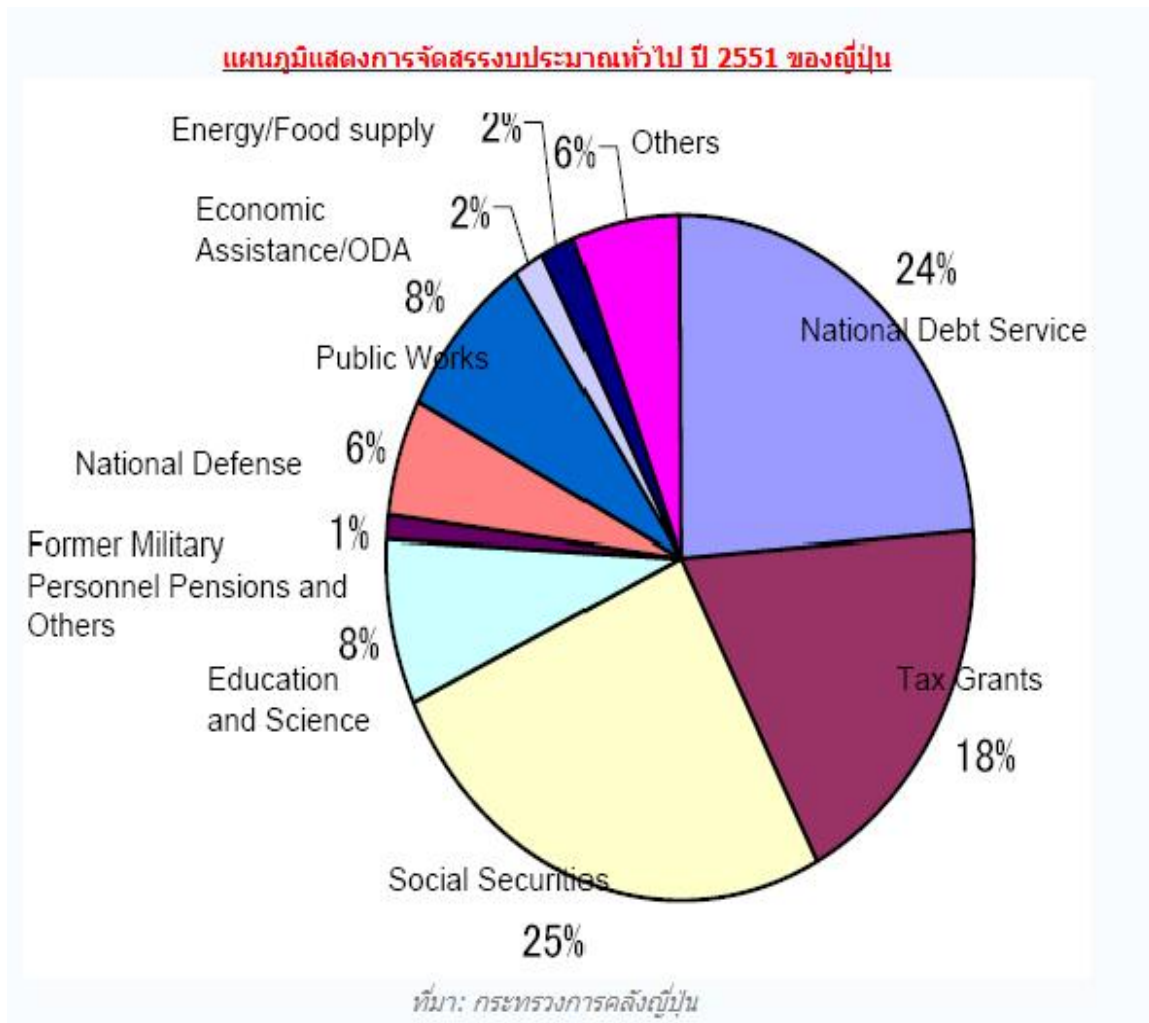
ภาวะเศรษฐกิจถดถอยได้ทำให้มูลค่าหลักทรัพย์เฉลี่ยในตลาดหลักทรัพย์ลดลงถึง 7,162 เยน เมื่อเดือน ต.ค. 51 ระดับต่ำที่สุดในรอบ 26 ปี เปรียบเทียบกับ เมื่อเดือน มี.ค. 43 ที่มีมูลค่าสูงสุดถึง 20,081 เยน ในส่วนของตลาดตราสารหนี้ญี่ปุ่น โดยเฉพาะตราสารหนี้ของเอกชน (Corporate Bond) ยังล้าหลังอยู่ และมีจำนวนน้อย เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยต่ำทำให้เอกชนนิยมระดมเงินจากธนาคารพาณิชย์แทน ส่วนใหญ่เป็น พันธบัตรรัฐบาล (Government Bond) จากการที่รัฐบาลมีหนี้สาธารณะที่อยู่ในรูปของพันธบัตรรัฐบาลเป็นจำนวนมาก โดยในปี 2550 พันธบัตรรัฐบาลมีจำนวนร้อยละ 83.3 ในขณะที่ Corporate Bond มีเพียงร้อยละ 3.3 ของการออกพันธบัตรในญี่ปุ่นทั้งหมด

4.2 นโยบายการคลัง (Fiscal Policy)

ฐานะการคลังของญี่ปุ่นอยู่ในขั้นวิกฤต ด้วยภาระหนี้ในรูปของพันธบัตรรัฐบาลในประเทศสูงถึงประมาณร้อยละ 180 ของ GDP หรือประมาณเกือบ 8,000 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ นอกจากนี้ ญี่ปุ่นเป็นเศรษฐกิจที่มีคนแก่มากขึ้น (Aging Economy) ปัจจุบันประชากรร้อยละ 21 อายุมากกว่า 65 ปี ในขณะที่ประชากรในวัยทำงานของประเทศมีแนวโน้มจะลดลง เนื่องจากอัตราการเกิดลดลง แต่คนมีอายุยืนขึ้น ทำให้รัฐบาลมีภาระค่าใช้จ่ายด้านสวัสดิการและประกันสังคมมากขึ้น ซึ่งกำลังเป็นปัญหาสำคัญของรัฐบาล ที่จะต้องหารายได้ให้เพียงพอสำหรับรายจ่ายในอนาคต นอกจากนี้ รัฐบาลได้พยายามปรับปรุงฐานะการคลัง โดยมีเป้าหมายการจัดทำงบประมาณเกินดุลในปี 2554 จากที่ปัจจุบันขาดดุลอยู่ร้อยละ 2.7 ต่อ GDP รวมทั้งได้กำหนดเพดานไว้ว่าจะไม่ออกพันธบัตรรัฐบาลสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของงบประมาณปีละไม่เกิน 30 ล้านล้านเยน ซึ่งภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปัจจุบัน ทำให้มีการคาดการณ์ว่า เป้าหมายการคลังดังกล่าวจะต้องเลื่อน

ออกไป เพราะปัจจุบันรายได้จากการจัดเก็บภาษีในปี 2551 ต่ำกว่าเป้าหมายมาก ในขณะที่รัฐบาลออกมีภาระงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อใช้ในมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยเพิ่มการใช้จ่ายของรัฐบาลมากขึ้น

สำหรับงบประมาณปี 2551 ซึ่งได้ใช้เมื่อวันที่ 1 เม.ย.51 ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นปีงบประมาณของญี่ปุ่น มีจำนวนประมาณ 83 ล้านล้านเยน (รวมงบประมาณรายจ่ายบัญชีทั่วไป (General Account Budget) และงบประมาณบัญชีพิเศษ (Supplementary Budget) มีการจัดสรรดังนี้ ประกันสังคมร้อยละ 25 ชำระหนี้รัฐบาลทั้งเงินต้นและดอกเบี้ยร้อยละ 24 จัดสรรให้รัฐบาลท้องถิ่นร้อยละ 18 จัดสรรสำหรับ Official Development Assistance (ODA) สำหรับช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาร้อยละ 8 (ลดลงต่อเนื่องเป็นเวลา 9 ปีแล้ว) จะเห็นได้ว่างบประมาณส่วนใหญ่ของญี่ปุ่นใช้ไปในภาคที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้แก่ภาคการผลิต ดังนั้น การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไม่เกิดจากการใช้จ่ายภาครัฐ แต่จะเป็นภาคเอกชนแทน อย่างไรก็ตาม ภาวะเศรษฐกิจถดถอยปัจจุบันรัฐบาลอาจต้องทบทวนเพิ่มบทบาทของรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจแทน ซึ่งคาดว่านอกจากไม่สามารถลดหนี้ได้แล้ว ยังจะทำให้ภาระหนี้ของรัฐบาลเพิ่มขึ้นอีกต่อไป

ปัจจุบัน กระทรวงการคลังญี่ปุ่นกำลังอยู่ในระหว่างการจัดทำร่างกฎหมายงบประมาณปี 2552 เพื่อเสนอต่อรัฐสภา คาดว่าจะมีงบประมาณรายจ่ายทั่วไป (General Account Budget) ประมาณ 47.8 ล้านล้านเยน เพิ่มจากปีงบประมาณ 2551 จำนวน 600 พันล้านเยน (จากเดิม 47.3 ล้านล้านเยน) โดยจะให้ความสำคัญ

กับการดูแลความเพียงพอด้านอาหาร (ญี่ปุ่นผลิตอาหารไม่เพียงพอบริโภคในประเทศต้องนำเข้าผลิตอาหาร จากต่างประเทศถึงประมาณร้อยละ 60) นอกจากนี้ จะเน้นการใช้จ่ายเพื่อสร้างเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การ ประกันสังคม และส่งเสริมสังคมที่เป็น Low-carbon ที่ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทั้งนี้ จะมีการลด งบประมาณด้านอื่นเช่น การลงทุนของภาครัฐ (Public Works Spending) เป็นต้น

4.3 นโยบายการค้า

มาตรการด้านภาษี

อัตราภาษีสินค้าเกษตรและอาหารอยู่ในระดับสูง เช่น ข้าว แป้งมันสำปะหลัง น้ำตาล สับปะรดกระป๋อง ปลากระป๋อง เนื่องจากทางการญี่ปุ่นให้การปกป้องเกษตรกรในประเทศ รวมทั้งการควบคุม ปริมาณการนำเข้าด้วย เช่น ข้าว แป้งมันสำปะหลัง สับปะรด

ญี่ปุ่นมีอัตราภาษีนำเข้าอยู่ 4 อัตรา ดังนี้

1. อัตราทั่วไป (General Rate) เป็นอัตราปกติสำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศทั่วไป เป็นอัตราสูงสุด
2. อัตราภายใต้สิทธิพิเศษ (Preferential Rate) สำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนาน้อย โดยอัตราภายใต้สิทธิ GSP มีตั้งแต่ลดหย่อนจนถึงการยกเว้นภาษีทั้งหมด
3. อัตราที่ผูกพันไว้กับองค์การการค้าโลก (WTO Rate) สำหรับสินค้านำเข้าจากประเทศสมาชิก WTO ซึ่งส่วนใหญ่จะต่ำกว่าอัตราทั่วไป แต่สูงกว่าอัตราภายใต้สิทธิพิเศษ
4. อัตราชั่วคราว (Temporary Rate) เป็นอัตราที่กำหนดขึ้นเป็นการชั่วคราวและสามารถเปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกได้ในเวลาที่เหมาะสม

ทั้งนี้ หากอัตราที่ผูกพันไว้กับ WTO สูงกว่าอัตราชั่วคราวจะใช้อัตราชั่วคราว แต่หากต่ำกว่า อัตราชั่วคราว จะใช้อัตราที่ผูกพันไว้กับ WTO

Japan

Part A.1 Tariffs and imports: Summary and duty ranges

Summary		Total	Ag	Non-Ag	WTO member since	1995
Simple average final bound		6.1	28.4	2.7	Binding coverage: Total	99.6
Simple average MFN applied	2006	5.6	24.3	2.8	Non-Ag	99.6
Trade weighted average	2005	4.5	27.0	1.9	Ag: Tariff quotas (in %)	9.5
Imports in billion US\$	2005	508.0	52.0	456.0	Ag: Special safeguards (in %)	11.8

Frequency distribution		Duty Free	0 <= 5	5 <= 10	10 <= 15	15 <= 25	25 <= 50	50 <= 100	> 100	NAV in %
		Tariff lines and import values (in %)								
Agricultural products										
Final bound		34.6	17.3	15.3	8.1	10.6	5.6	1.4	7.0	15.3
MFN applied	2006	35.9	16.9	16.1	7.9	10.5	6.3	1.0	5.4	13.8
Imports	2005	40.1	11.1	12.0	6.2	9.4	10.8	3.4	7.1	17.0
Non-agricultural products										
Final bound		58.2	24.0	14.7	2.0	0.3	0.3	0	0.1	1.8
MFN applied	2006	55.1	26.7	15.3	2.1	0.3	0.3	0.0	0.1	2.1
Imports	2005	74.1	14.2	8.5	2.4	0.4	0.2	0.0	0.1	2.0

Part A.2 Tariffs and imports by product groups

Product groups	Final bound duties				MFN applied duties			Imports	
	AVG	Duty free in %	Max	Binding in %	AVG	Duty free in %	Max	Share in %	Duty free in %
Animal products	25.7	41.2	495	100	15.5	45.7	495	2.4	22.8
Dairy products	176.1	0	706	100	178.1	0	706	0.2	0
Fruit, vegetables, plants	13.2	20.4	646	100	12.9	19.8	646	1.7	14.4
Coffee, tea	16.9	22.2	239	100	16.7	22.2	239	0.5	61.3
Cereals & preparations	94.3	7.9	809	100	76.6	9.6	809	1.8	31.4
Oilseeds, fats & oils	10.7	46.6	563	100	10.8	45.9	563	0.9	80.3
Sugars and confectionery	44.1	7.3	135	100	27.3	10.9	131	0.1	24.9
Beverages & tobacco	16.5	22.0	60	100	15.5	32.1	93	1.5	63.9
Cotton	0.0	100.0	0	100	0.0	100.0	0	0.1	100.0
Other agricultural products	5.8	68.0	958	100	6.3	69.2	958	1.0	64.6
Fish & fish products	5.0	4.2	12	90.7	5.7	3.7	15	3.4	4.1
Minerals & metals	1.0	70.2	10	99.9	1.0	70.5	10	22.7	89.2
Petroleum	76.1	11.1	657	50.0	0.7	72.1	8	2.7	32.2
Chemicals	2.0	46.3	7	100	2.5	30.8	16	9.3	50.6
Wood, paper, etc.	0.9	80.0	10	97.6	0.9	79.2	10	4.7	74.3
Textiles	5.4	7.9	25	100	5.5	8.2	25	2.6	7.8
Clothing	9.2	0	13	100	9.2	0	13	5.0	0
Leather, footwear, etc.	17.7	49.0	724	100	15.0	52.7	724	2.0	36.2
Non-electrical machinery	0.0	100.0	0	100	0.0	100.0	0	11.5	100.0
Electrical machinery	0.2	96.1	5	100	0.2	96.1	5	13.2	96.6
Transport equipment	0.0	100.0	0	100	0.0	100.0	0	4.5	100.0
Manufactures, n.e.s.	1.0	77.2	8	100	1.1	77.0	8	8.3	91.3

Part B Exports to major trading partners and duties faced

Major markets	Bilateral imports		Diversification		MFN AVG of		Pref. margin	Duty free imports	
	in million		95% trade in no. of		traded TL			Weighted	TL in %
		US\$	HS 2 digit	HS 6 digit	Simple	Weighted			
United States	2005	115,002	57	644	3.7	1.9	0.0	42.5	36.8
China	2005	100,178	59	1,080	9.5	5.9	0.0	8.5	31.9
European Communities	2005	88,174	57	974	5.1	3.6	0.0	19.8	36.3
Korea, Republic of	2005	48,403	59	1,055	8.4	4.3	0.0	14.5	40.3
Taipei, Chinese	2005	45,807	59	932	7.0	3.2	0.0	32.6	52.1
Hong Kong, China	2005	33,015	65	721	0.0	0.0	0.0	100.0	100.0

มาตรการที่มีใช้ภายใน/ มาตรการอื่นๆ เช่น การอุดหนุนการผลิต การค้าและการลงทุน

1. มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์
2. มาตรการอุปสรรคทางเทคนิค

สามารถรายละเอียดได้ที่ Website ของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หรือ link ข้อมูลเรื่องมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและสัตว์ และมาตรการอุปสรรคทางเทคนิค โดยตรงที่

([http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/\\$\\$11/level4/SPS_JP_0803.pdf&level4=1335](http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/$$11/level4/SPS_JP_0803.pdf&level4=1335))

และ ([http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/\\$\\$11/level4/Japan](http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/$$11/level4/Japan)

[18.3.51.pdf&level4=1336](http://www.dft.moc.go.th/level4Frame.asp?sPage=the_files/$$11/level4/Japan)) ตามลำดับ

4.4 ปัญหาและอุปสรรค/ ประเด็นทางการค้าและการลงทุนกับไทย

สินค้าเกษตร

1) อัตราภาษีนำเข้าสูง

ญี่ปุ่นกำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเกษตรสูง เช่น

- ไข่สดแช่เย็นแช่แข็ง: อัตราภาษีไก่ถอดกระดูก 12% สูงกว่าไก่ติดกระดูกอัตราภาษี 8.5%

2) การควบคุมปริมาณนำเข้า

- โควตาภาษี (Tariff Quota) เช่น แป้งมันสำปะหลัง (native starch) ญี่ปุ่น กำหนดโควตารวมปีละ

157,000 ตัน โดยเสียภาษีนำเข้าในโควตาร้อยละ 25 หากเกินกว่านั้นต้องเสียภาษีนำเข้าในอัตรา 119

เยน / กก. ข้าว กำหนดปริมาณนำเข้า 693,039 ตัน อัตราภาษี 0 หากเกินโควตาเสียภาษีในอัตรา 341

เยน / กก. สับประรดกระป๋อง ปริมาณ 49,800 ตัน ภาษี 0 ส่วนที่เกินโควตาเสียภาษีอัตราภาษี 33

เยน / กก. หรือ 25.5-46.8 %

- โควตานำเข้าสินค้าประมง ได้แก่ ปลาแมคคาเรล ชาร์ดีน คอด ปลาหมึก เป็นต้น นอกจากนี้ยัง

ควบคุมการนำเข้าผลิตภัณฑ์เกษตรบางรายการ เช่น ใบโกโก้ สาหร่าย และซอสปรุงรส

เป็นต้น

3) มาตรการสุขอนามัย (ข้อมูล : กรมวิชาการเกษตร <http://www.doa.go.th/onestop>)

ญี่ปุ่นเข้มงวดและจำกัดการนำเข้าสินค้าเกษตร ทำให้การขยายการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังญี่ปุ่นมีข้อจำกัดมากขึ้น โดยกำหนดพืช จำนวน 12 ชนิด และผัก จำนวน 21 ชนิด ที่ต้องตรวจสอบสารพิษตกค้างจากกรมวิชาการเกษตรก่อนส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น ดังนี้

พืช 12 ชนิด ได้แก่ มังคุด ทูเรียน มะม่วงดิบ มะขาม ลิ้นจี่ ลำไย ส้มโอ ข้าวโพด กระจับปี่เขียว หน่อไม้ฝรั่ง ขิง และพริก

ผัก 21 ชนิด ได้แก่ ผักขึ้นฉ่าย ผักคะน้า ผักชีฝรั่ง ผักชีลาว ใบโหระพา ผักชี ใบกระเพรา ผักคะแยง ยี่ห่วย ใบแมงลัก ใบสะระแหน่ ผักแพ้ว ใบบัวบก ถั่วลันเตา กะหล่ำปลี ส้มป่อย/ชะอม ใบมะกรูด ผักกระเฉด ตะไคร้ ผักเป็ด และกระเจี๊ยบเขียว

สินค้าอุตสาหกรรม

1) โครงการสิทธิพิเศษทางภาษี (GSP) ระยะที่ 4 (วันที่เริ่มให้สิทธิ 1 เมษายน 2544- 31 มีนาคม 2554) ญี่ปุ่นลดการให้สิทธิพิเศษน้อยลง ทำให้สินค้าอุตสาหกรรมหลายรายการต้องเสียภาษี GSP เพิ่มขึ้น เช่น ลวดหุ้มฉนวนไฟฟ้า อัญมณี พลาสติก glutamic acid เครื่องหนัง ของเล่น sorbitol dextrin ไม้ตกแต่งงาน และเส้นใยประดิษฐ์ เป็นต้น

2) การควบคุมปริมาณนำเข้า ได้แก่ ยางสังเคราะห์ ผ้าทอจากไหม รองเท้า เป็นต้น

สู่ทางทางการค้าและการลงทุน

ความร่วมมือระหว่างภาครัฐกิจญี่ปุ่นกับบริษัทต่างชาติเพื่อพัฒนาสินค้าและบริการ และสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน โดยญี่ปุ่นเป็นแหล่งลงทุนที่มีความสนใจ โดยนอกเหนือไปจากตลาดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของโลกและผู้บริโภคมีกำลังซื้อสูง ทางการญี่ปุ่นยังได้ดำเนินการปรับ Cooperate Law เมื่อเดือนมิถุนายน 2548 เพื่อที่การเข้ามาลงทุนจัดตั้งบริษัทในญี่ปุ่นจะเป็นไปได้ง่ายขึ้น โดยยกเลิกเงื่อนไขในการกำหนดเงินทุนขั้นต่ำ และ

ได้ปรับกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการบริษัทและการควบรวมกิจการให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น นอกจากนี้ การเดินทางเข้าประเทศและระยะเวลาการพักอาศัยในญี่ปุ่นได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น

โดยที่การขยายตัวของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 65 ขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 20 ของประชากรในประเทศ และในปี 2550 ประชากรในยุค Baby boom จะเกษียณอายุประมาณ 6.9 ล้านคน ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้คาดว่าจะได้รับบำนาญรวมกันปีละประมาณ 15 ล้านล้านเยน ส่งผลให้ตลาดสำหรับสินค้าและบริการเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ยารักษาโรค อาหารเพื่อสุขภาพ อาหารเสริม การรักษาพยาบาล และธุรกิจเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวและกิจกรรมสันทนาการต่างๆ มีเส้นทางที่ดี

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศไทย

ความสัมพันธ์กับไทย ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2430

เอกอัครราชทูตไทยประจำญี่ปุ่น นายสุวิทย์ สิมะสกุล (10 กรกฎาคม 2547- ปัจจุบัน)

เอกอัครราชทูตญี่ปุ่นประจำไทย นายฮิเดอะกิ โคบายาชิ (H.E. Mr. Hideaki Kobayashi)

(พฤศจิกายน 2548 - ปัจจุบัน)

กลไกความสัมพันธ์

- 1) การประชุมหุ้นส่วนทางการเมืองไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Political Partnership Consultations – JTPPC)
- 2) การประชุมประจำปีทวิภาคีด้านการเมืองและการทหารทวิภาคีระหว่าง กระทรวงกลาโหม และกระทรวงการต่างประเทศของไทยกับญี่ปุ่น (Bilateral Political and Military Meeting)
- 3) การประชุมความร่วมมือทางวิชาการประจำปีไทย-ญี่ปุ่น

ความร่วมมือทางการค้า กับประเทศไทย

ภาครัฐบาล

- ข้อตกลงทางการค้า เมื่อปี 2500
- คณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น จัดตั้งเมื่อเดือนตุลาคม 2511 สำหรับการประชุมครั้งสุดท้าย คือ การประชุมครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 7-10 ตุลาคม 2530 ณ กรุงโตเกียว

- การประชุมในกรอบ Policy Dialogue ระดับอธิบดีมาแล้ว 5 ครั้ง ล่าสุดเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2539 ณ กรุงโตเกียว
- โครงการสิทธิพิเศษทางภาษี GSP เริ่มตั้งแต่ปี 2514 ล่าสุดอยู่ในระยะที่ 4 วันที่เริ่มให้สิทธิ 1 เมษายน 2544- 31 มีนาคม 2554
- การประชุม ASEAN-Japan Summit ในระดับผู้นำประเทศ จัดขึ้นปีละครั้ง
- การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ได้มีผลบังคับใช้แล้ว
- การจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP) ปัจจุบัน ไทยได้ลงนามแล้วเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2551

ภาคเอกชน

- คณะกรรมการร่วมทางการค้าและเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Trade and Economic Committee) ระหว่างสมาพันธ์องค์กรเศรษฐกิจแห่งญี่ปุ่น (Keidanren) กับ 3 สถาบันภาคเอกชนของไทย (กกร.) ล่าสุดจัดการประชุมคณะกรรมการฯ ขึ้นเมื่อปี 2549 ที่ภูเก็ต และประมาณเดือนตุลาคม ปี 2551 นี้ จะจัดที่กรุงโตเกียว เป็นครั้งที่ 21

